

Prikaz slučaja kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

5. jun- 18. jun 2026. godine

Sloboda izražavanja

Pritisци u prosveti: Slučaj vanrednog profesora Vladimira Mihića

Vladimir Mihić, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, nije reizabran u zvanje nakon odluke Senata Univerziteta u Novom Sadu. Prigovor na njegov reizbor u zvanje prethodno je uložio dekan Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje Patrik Drid, čime je profesor Mihić ostao bez posla posle dvadesetčetiri godine. Mihić je do juna 2026. godine bio vanredni profesor na Odseku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, specijalizovan za socijalnu i političku psihologiju, psihologiju međugrupnih odnosa, javnog mnjenja i tolerancije. Od početka blokada fakulteta i studentskih protesta javno je podržavao studente, osnivajući zajedno sa kolegama profesorima neformalnu akademsku mrežu "Slobodan univerzitet Novi Sad", koja je tokom protesta nudila obrazovne alternative i pravnu podršku.

U decembru 2025. godine Mihić je započeo proceduru reizbora. Stručna komisija Filozofskog fakulteta dala je pozitivnu ocenu, potvrdivši da Mihić ispunjava sve zakonske i statutarne uslove za izbor u zvanje. U januaru 2026. godine Patrik Drid, dekan Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja, podneo je prigovor osporavajući dva tehnička aspekta izveštaja. Nakon ispravki, komisija je ponovo objavila izveštaj na javni uvid. Drid je zatim podneo i drugi prigovor, osporavajući Mihićevu pedagošku kompetenciju, pozivajući se na profesorove javne i medijske nastupe, kao i objave na društvenim mrežama kojima je podržavao studentske proteste. Uprkos Dridovim prigovorima, i Izbornom veće Filozofskog fakulteta i Stručno veće za društvene nauke formalno su usvojili pozitivan izveštaj komisije i prosledili ga Senatu. Senat Univerziteta preinačio je ocenu komisije i tajnim glasanjem odbio Mihićev reizbor, odstupajući od uobičajene prakse Univerziteta u Novom Sadu da se o izborima u zvanja glasa javno, a konačna odluka Mihiću je dostavljena 16. juna 2026. godine. Mihić je naveo da će pokrenuti pravnu proceduru zbog svog slučaja, a da će prvi korak biti obraćanje Pokrajinskoj prosvetnoj inspekciji, uz tvrdnju da odluka Senata sadrži proceduralne i formalne nedostatke. Prema njegovim rečima, u dokumentu ne postoji obrazloženje o odbijanju reizbora, niti je, kako tvrdi, doneta odluka u formi prihvatanja ili odbijanja izveštaja, već je samo navedeno da odluka nije usvojena. Nezavisni sindikat Filozofskog fakulteta održao je 9. juna jednočasovni štrajk upozorenja zbog odluke Senata a više od 1.000 predstavnika akademske zajednice u Srbiji potpisalo je saopštenje u kojem izražava zabrinutost zbog odluke i pritisaka na akademsku zajednicu. Međunarodno društvo za političku psihologiju apelovalo je na Senat Univerziteta u Novom Sadu da preispita svoju odluku i ponovo imenuje Vladimira Mihića za vanrednog profesora.

Veran Matić napadnut ispred Skupštine Srbije

Novinar, predsednik ANEM-a i predstavnik tog udruženja u Stalnoj radnoj grupi za bezbednost novinara, Veran Matić, napadnut je u večernjim časovima 17. juna, ispred Narodne skupštine Republike Srbije. Dok je svojim mobilnim telefonom snimao javno okupljanje više desetina građana sa šeširima sa belim trakama, prišao mu je nepoznati dvadesetogodišnjak i silovito mu istrgao telefon iz ruke.

Na Matićeve reči da je novinar i da snima u cilju informisanja građana o javnom događaju, nepoznati muškarac nije reagovao. Telefon mu je vratio tek nakon što je to naložio Đorđe Prelić, koga ANEM u saopštenju navodi kao nekadašnjeg vođu navijačke grupe Alkatraz i jednog od osuđenih za učešće u ubistvu francuskog navijača Brisa Tatona 2009. godine. U kraćem razgovoru Prelić je rekao Matiću da mu je izveštavanjem na TV B92 upropastio život, a novinar je procenio da se radio o serijalu Insajder.

Matić je više meseci izložen zloslutnoj kampanji u kojoj učestvuje i predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić.

Pretnje novinarima i novinarkama

Poslednjih dana zabeležen je niz ozbiljnih pritisaka, pretnji i oblika diskriminacije usmerenih prema novinarima i medijima u Srbiji, što dodatno potvrđuje zabrinjavajuće stanje medijskih sloboda i bezbednosti novinara na koje se upozorava već mesecima. Prorizijski tabloid Informer objavio je tekst u kome targetira univerzitetskog profesora i novinara Dinka Gruhonjića i novinarku Getoarbu Mulići. U tekstu su prisutne uvredljive, nacionalno obojene i huškačke kvalifikacije koje predstavljaju opasno etiketiranje, čime se novinar i novinarka izlažu javnom linču. Asocijacija nezavisnih elektronskih medija (ANEM) upozorila je i na nove pretnje upućene novinaru Vladimiru Mitriću, dopisniku Večernjih novosti iz Loznice, koji više od dve decenije radi pod policijskom zaštitom, nakon što je preživeo brutalni napad. Na društvenim mrežama upućena mu je poruka da ga je „trebalo ubiti maljem u glavu“. Istovremeno, ANEM je alarmirao javnost zbog brutalnih pretnji, govora mržnje, seksističkih uvreda i nacionalnog targetiranja novinarke Kristine Demeter Filipčev iz portala Bečejski mozaik. Nakon objavljivanja snimaka sa događaja u Bečeju, novinarka je na društvenim mrežama dobila veliki broj uvredljivih i pretećih poruka, uključujući pozive na nasilje i komentare kojima se podstiče nacionalna netrpeljivost. Slične uznemirujuće poruke primio je i portal Vranje News, a pretnje su bile upućene protiv dece članova redakcije ovog portala. Nekažnjivost prethodnih slučajeva dodatno ohrabruje nasilnike i doprinosi atmosferi u kojoj su novinari i novinarke svakodnevno izloženi pritiscima i pretnjama. Pored direktnih pretnji, zabeleženi su i slučajevi ograničavanja osnovnih prava medija na izveštavanje. Gradske vlasti u Zrenjaninu onemogućile su ekipi portala Volim Zrenjanin da prati sednicu Skupštine grada. Novinari su zaustavljeni na ulazu u Gradsku kuću i bez obrazloženja sprečeni da prisustvuju sednici, dok je ostalim medijskim ekipama ulazak bio dozvoljen. Javnost je uznemirio i slučaj novinarke televizije N1 Danice Vučenić, koja je dobila pismo sa ozbiljnim pretnjama upućenim njoj i članovima njene porodice. U pismu, koje je poslato iz Maribora na adresu televizije N1, nalazile su se pretnje smrću i uvrede, zbog čega je slučaj prijavljen policiji.

KRIK osuđen po još jednoj Koluvinoj tužbi

Sudija Višeg suda u Beogradu Ana V. Milošević osudila je KRIK zbog sedam vesti iz 2021. u kojima su novinari za Predraga Koluviju, kome se sudi da je na imanju firme „Jovanjica” organizovao uzgajanje marihuane, koristili izraz „optuženi narko-bos”. Presuda je prvostepena i KRIK se na nju žalio. Koluvija je protiv KRIK-a podneo tri tužbe – po jednoj od njih postupak je ranije pravosnažno okončan u njegovu korist. Koluvija, kome se i dalje sudi da je šef kriminalne grupe koja je na imanju „Jovanjica” proizvela više od tonu i po marihuane, u tužbama je tvrdio da je KRIK, time što ga je u tekstovima nazvao „optuženim narko-bosom” prekršio pretpostavku nevinosti, naneo mu duševnu bol i povredio čast i ugled. Jedan od tih postupaka već je završen u Koluvijinu korist. Sudija Ana V. Milošević u presudi je navela da izraz „optuženi narko-bos”, bez obzira na reč „optuženi” ispred, kod čitaoca stvara utisak da je Koluvija kriv pre pravosnažne presude. Protiv novinara KRIK-a ove redakcije trenutno se vodi još 13 postupaka. Redakciju su tužili i sudija Apelacionog suda u Beogradu Dušanka Đorđević, bivša ministarka poljoprivrede Jelena Tansković, kontroverzni biznismen Bogoljub Karić, biznismen sa kriminalnim vezama Stanko Subotić, kum predsednika države Aleksandra Vučića Nikola Petrović i drugi.

Sloboda okupljanja

Privedena grupa aktivista nakon protesta protiv izraelske fabrike oružja

Nakon protesta protiv otvaranja izraelske fabrike dronova u Srbiji, privedeno je 12 aktivista inicijative „Podrška narodu Palestine“. Organizatori su tvrdili da su se učesnici mirno razilazili nakon završetka skupa kada je policija intervenisala, čemu svedoče i snimci na društvenim mrežama. Svi privedeni, među kojima su, bila i dva studenta Filozofskog fakulteta, pušteni su tokom večeri. Privedenima se na teret stavlja ometanje, odnosno sprečavanje službenog lica u vršenju službene dužnosti. Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije se nije oglašavalo o privođenju.

Pretnje klanjem okupljenim građanima i studentima

Glas studenata Vrbas objavio je 7. juna na svojim društvenim mrežama da je nepoznato lice, koje se nalazilo među okupljenim pristalicama Srpske napredne stranke, okupljenim studentima i građanima pretio klanjem. Tokom trajanja čitavog protesta studenata i kontraskupa pristalica SNS, u Savinom selu kod Vrbasa, bila je prisutna jedna jedinica interventne policije. Tokom momenta u kom je studentima i građanima prećeno, a koji je zabeležen i na kamerama, policijski službenici koji su se nalazili u neposrednoj blizini nisu reagovali na pretnje.